

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-1101
Konu : Yazılı Soru Önergesi

28...12/2010
7/16633
G238

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM'nin 08.11.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-26530 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Adıyaman Milletvekili Sayın Şevket KÖSE' nin 7/16633 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK
Cevabi yaz (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği: _____ :
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Bilgi: _____ :
Başbakanlık

**ADIYAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ŞEVKET KÖSE' NİN
7/16633 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *HES'lerin zararları bugüne kadar tespit edilmemiş midir? Bu konuda uzman raporları, Meclis Araştırması, toplumun tepkileri varken, zararlar konusunda özel bir araştırmaya gerek yokken, bu zararların yeni farkına varıldığı ifadeleri bir çelişki olarak görülebilir mi?*

SORU 2. *HES'lerin neden olduğu zararlar konusunda toplumun tüm kesimlerinde tepkiler yükselirken, bu tepkilere neden sessiz kalınmıştır?*

CEVAP 1,2. Yenilenebilir enerji kaynaklarından olan HES'lerin zararları bulunmamakla birlikte; çevreyle uyumlu, temiz güvenilir, pik ihtiyaçları kolayca karşılayan, işletme maliyeti düşük, asgari emisyon ve asgari kirlilik, akarsularla oluşan erozyonun önlenmesi, yerinde enerji üretimle hat kayıplarını en aza indirgeyen ve elektrik enerjisini kırsal kesimlere daha kolay ve kesintisiz ulaştıran bir kaynak olup; HES tesislerinin inşaatları sırasında çevreye olan etkileri, valilikler bünyesinde kurulan komisyonlarca denetlenmekte ve çevreye olumsuz bir etkisi görüldüğünde ÇED Yönetmenliği hükümleri çerçevesinde işlem yapılmaktadır.

26.06.2003 tarihli ve 25150 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümleri doğrultusunda gerekli işlemler yürütülmektedir. Ayrıca izleme-kontrol çalışmaları, il çevre ve orman müdürlükleri koordinasyonunda, DSİ ve orman bölge müdürlüklerimizce oluşturulan gruplarca yoğun olarak sürdürülmektedir.

SORU 3. *HES'lerle ilgili bugüne kadar herhangi denetlemeye ilişkin bir düzenlemeye girilmemesinin nedenleri arasında, HES ihalesi alan kimi firmaların Hükümete yakınlığı iddiaları gerçeği yansıtmakta mıdır?*

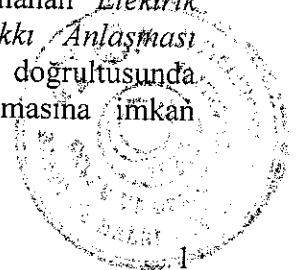
SORU 4. *HES'lerle ilgili ne gibi denetleme önlemleri alınacaktır? Cezalar ve genel olarak yaptırımlar konusunda ne gibi yenilikler getirilecektir?*

SORU 5. *İhalesi yapılan HES'lerde, firma sahiplerine göre herhangi bir özel uygulama ya da kayırma iddialarının önüne geçebilmek için denetlemede şeffaflığı sağlayacak ne gibi önlemler alınacaktır?*

CEVAP 3,4,5. Bakanlığımızca hazırlanan "Su Yapıları Denetim Hizmetleri Yönetmeliği" ile inşaatların denetimi hususundaki boşluk doldurulmaya çalışılmış; ancak, Yönetmelik için açılan davada, yürütmeyi durdurma kararı çıkmış ve itiraz süreci henüz neticelenmemiştir.

İtiraz sürecinin neticelenmesine kadar geçecek sürede yaşanabilecek olumsuzlukların önüne geçmek için valiliklerde oluşturulan komisyonlar tarafından, DSİ Genel Müdürlüğümüz nezdinde proje onay, yer teslimi, denetim ve kabul işlemlerine ilişkin çıkarılan Genelge ile denetim işleri konusunda gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

HES Projeleri için ihale yapılmamakta olup, "4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu"na istinaden hazırlanan 26.06.2003 tarihli ve 25150 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümleri doğrultusunda belirlenen esaslar dâhilinde Tüzel Kişiliğe haiz herkesin başvuru yapmasına imkan tanınmıştır.

Başvurular şeffaf bir şekilde değerlendirilmekte olup, aynı kaynak için yapılmış birden fazla başvuru için tarih ve saati internet sitemizde (www.dsi.gov.tr) duyurularak basın dahil herkesin davet edildiği "Hidroelektrik Kaynak Katkı Payı Teklif Verme Toplantısı"nda, firmalardan kapalı zarf içerisinde alınan tekliflerin 5 kişilik komisyon tarafından herkesin önünde değerlendirilmesiyle tesis edecek firma belirlenmektedir.

HES Projelerine başvurular yukarıda belirtildiği üzere mevzuat çerçevesinde yapılmakta olup, firmaların hükümete yakınlığı söz konusu değildir. Ayrıca, görevli komisyonlar tarafından yapılan denetimlerde görülen eksiklikler de para cezaları ve faaliyetin durdurulmasına kadar varan yaptırımlar uygulanmaktadır.

SORU 6. *HES'lerin neden olduğu zararların geri dönüşü sağlanabilecek midir? Sağlanacaksa bu hangi yöntemlerle ve nasıl olacaktır? Bu durumun yalnızca maddi maliyeti yaklaşık ne kadar olacaktır?*

SORU 7. *DSİ'nin bölgedeki temsilcisi konumundaki bir Müdürün ifadeleri ile DSİ Genel Müdürlüğü'nün düşünceleri aynı mıdır? DSİ Genel Müdürlüğü yürütülen ve DSİ Bölge Müdürlüğünden birinin ifade ettiği yanlış politikaların farkına yeni mi varmıştır?*

CEVAP 6,7. HES'lerin inşaat döneminde çevreye verebileceği zararlar (hafriyatlar dahil) hususunda en fazla tepkinin gösterildiği Doğu Karadeniz Bölgesindeki HES Projelerinde inşaat aşamasında faaliyetlerden dolayı sıkça gündeme gelmiştir.

Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki HES Projelerinin tamamına yakını tünelli olup, sadece tünel giriş-çıkış ağızları ve tesis yerlerinde (santral ve regülatör) inşaat faaliyetlerden kaynaklanan hafriyat vb. çalışmaların tamamlanmasına müteakiben inşaat sahasında çevre düzenlenmesi, rekreasyon, ağaç dikimi, balık geçitleri vb. sanat yapıları firmalarca tesis edilmektedir.

SORU 8. *Yeni farkına varılan yanlış HES politikaları sayesinde, alternatif enerji politikaları konusundaki politikalarda ve uygulamalarda bir farklılık olacak mıdır? Enerjide dışa bağımlı bir ülke olarak, bunun önüne geçilebilmesi amacıyla rüzgar, güneş gibi alternatif enerji kaynaklarından yararlanmak amacıyla yapılan çalışmalar hızlanacak mıdır?*

CEVAP 8. Boşa akan suyumuzun enerjisinin, ülke ekonomisine kazandırılmasına ilişkin çıkarılan mevzuatları yanlış politika olarak görmek ve değerlendirmek son derece yanlış bir tutumdur.

Ülkemizde Ekim 2010 ayı itibarıyla 255 adet HES işletmede bulunmaktadır. Bu santraller 15.200 MW bir kurulu güce ve teknik ve ekonomik potansiyelimizin yaklaşık %38'ine karşılık gelen 53.000 GWh yıllık ortalama üretim kapasitesine sahiptir.

Enerji bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de hayati bir konu olduğundan dolayı, 2020 yılına kadar ihtiyaç duyulan yaklaşık 200 milyar KWh enerji ihtiyacımızın karşılanabilmesi için, kendine yeterli, sürekli, güvenilir ve ekonomik bir elektrik enerjisine sahip olunması yönünde başta dışa bağımlı olmayan ve yerli bir enerji kaynağı olan hidroelektrik enerjisi olmak üzere bütün alternatifler değerlendirilmekte olup, ilk olarak yenilenebilir enerji kaynaklarımızdan olan 140 milyar KWh düzeyindeki teknik ve ekonomik hidroelektrik potansiyelimizin çevreci bir yaklaşımla ve özel sektörümüzün yatırımlarıyla da projelerin önü açılarak, bu yöndeki tüm çalışmalar desteklenmektedir.

Ayrıca, rüzgar ve güneş gibi alternatif enerji kaynaklarımızın değerlendirilmesi çalışmaları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yürütülmektedir.

